कुरुसुतिः काण्वः।इन्द्रः। गायत्री, १० बृहती ।

पुरोकाशं नो अन्धेस इन्द्रं सहस्रमा भर। शता चे शूर् गोनीम्॥ ८.०७८.०१

इन्द्र- परमेश्वर । नः- अस्मदर्थम् । अन्धसः- अन्नस्य । सहस्रं शता- प्रभूतम् । पुरोळाशम्-पुरोडाशम् । गोनां शता- धेनूनामानन्त्यम् । शूर- समर्थ । आभर- आहर ॥१॥

आ नौ भर् व्यञ्जनं गामश्वमभ्यञ्जनम्।सची मना हिर्ण्ययो॥ ८.०७८.०२

गाम्- धेनुं चिद्रिहमम्। अश्वम्- तुरगं प्राणम्। अभ्यञ्जनम्- अभिव्यक्तिम्। व्यञ्जनम्-अभिव्यञ्जितानामितोपि विशेषेण अभिव्यक्तिम्। सचा- तया सह। हिरण्यया- दीप्तानि। मना-मननानि। नः- अस्मभ्यम्। आ भर- आहर ॥२॥

उत नः कर्णशोभना पुरूणि धृष्णवा भर।त्वं हि श्रीण्वेषे वसो॥ ८.०७८.०३

उत- अपि च। कर्णशोभना- कर्णैः श्रवणीयानि कर्णशोभनानि। पुरूणि- बहूनि। धृष्णो-शत्रुधर्षक। नः- अस्मभ्यम्। आ भर। त्वम्। वसो- शरण्य। शृण्विषे- शृणोषि। हि- खलु॥३॥

नकीं वृधीक ईन्द्र ते न सुषा न सुदा उत।नान्यस्त्वच्छूर वाघतः॥ ८.०७८.०४

इन्द्र । ते- त्वत्तोऽन्यः । वृधीकः- वर्धकः । नकीम्- नैवास्ति । न । सुषाः- सुसम्भक्ता । न । सुदाः- सुदायकः । शूर- समर्थ । त्वत्- त्वत्तः । वाघतः- स्तोतुः । नान्यः- नेतरोस्ति ॥४॥

नकीमिन्द्रो निर्कर्तवे न शकः परिशक्तवे।विश्वं श्रणोति पश्यति॥ ८.०७८.०५

इन्द्रः। निकर्तवे- निकर्तुम्। नकीम्- नैव शक्यः। शकः-शक्तिमान्। परिशक्तवे- परिभवाय। न शक्तः। विश्वम्- सर्वम्। शृणोति पश्यति॥५॥

स मुन्युं मर्त्यानामदंब्यो नि चिकीषते।पुरा निदश्चिकीषते॥ ८.०७८.०६

सः- असाविन्द्रः । मर्त्यानाम्- मनुष्याणाम् । मन्युम्- क्रोधम् । अदब्धः- अहिंस्यः । नि चिकीषते-निराकर्तुमिच्छति । निदः- बाह्यनिन्दायाः । पुरा- पूर्वमेव मन्युम् । नि चिकीषते ॥६॥

कत्व इत्पूर्णमुद्रं तुरस्यास्ति विधतः।वृत्रघ्नः सौमुपार्नः॥ ८.०७८.०७

तुरस्य- त्वरमाणस्य । विधतः- परिचरतः । वृत्रघ्नः- आवरणबाधकस्य । सोमपाव्नः-रसानुभूतिकरस्य । उदरम्- उदरोपलक्षितदृदयम् । कत्वा- प्रज्ञया । पूर्णम् । अस्ति- भवति ॥७ ॥

त्वे वसूनि संगता विश्वां च सोम् सौभंगा।सुदात्वपरिहृता॥ ८.०७८.०८

सोम- हे इन्द्र । त्वे- त्विय । विश्वा- सर्वाणि । सोभगा- सोभाग्यविन्त । सुदातु- शोभनदानानि । अपरिह्नुता- अकुटिलानि । वसूनि- धनानि । सङ्गता- सङ्गतानि ॥८ ॥

त्वामिर्चवयुर्मम् कामो ग्व्युर्हिरण्ययुः।त्वामश्वयुरेषते॥ ८.०७८.०९

यवयुः- धान्यकामः। गव्युः- गोकामः। अश्वयुः- अश्वकामः। मम- मे। कामः। हिरण्ययुः-सुवर्णकामः। त्वाम्। एषते- इच्छति॥९॥

तवेदिन्द्राहमाशसा हस्ते दात्रं चना देदे।दिनस्य वा मघवन्सम्भृतस्य वा पूर्धि यवस्य काशिना॥ ८.०७८.१०

इन्द्र । तव- ते । इत्- एव । आशसा- आशंसनेन । हस्ते । दात्रम् । चन- अपि । आ ददे- गृह्णामि । दिनस्य वा- पूर्वमेव छिन्नस्य वा । यवस्य । सम्भृतस्य वा- पूर्वमेव छित्त्वा निष्कृतस्य वा । यवस्य । काशिना- मुष्टिना । मघवन्- इन्द्र । पूर्धि- पूर्त्तिं कुरु ॥१०॥

